

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๒๘/๒๕๕๔

วันที่ ๑๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ประกอบมาตรา ๒ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔๐ (๑) (๓) มาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) และมาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง หรือไม่

ศาลแพ่งตั้งคำโต้แย้งของโจทก์ที่ ๑ (บริษัทเบงกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๔๕๗๓/๒๕๕๔ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

บริษัทเบงกอก สกรีน โปรดักส์ จำกัด กับพวก รวม ๔ คน เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน จำเลย ต่อศาลแพ่ง ขอให้ศาลมีคำพิพากษาว่าสัญญาขายทรัพย์สินระหว่างจำเลยกับบริษัทเงินทุน คาเธ่ย์ ทรัสต์ จำกัด ฉบับลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ เป็นโมฆะ และขอให้ห้ามจำเลยนำสัญญาฉบับดังกล่าวไปใช้บังคับหรือฟ้องโจทก์ ศาลแพ่งพิพากษาว่าจำเลยเคยฟ้องให้โจทก์ทั้งสี่ชำระหนี้ที่โจทก์ทั้งสี่ทำสัญญาไว้ต่อศาลจังหวัดราชบุรี ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๕๗/๒๕๕๕ และโจทก์ทั้งสี่ให้การต่อสู้คดีว่าโจทก์ในคดีดังกล่าวไม่มีอำนาจฟ้อง เนื่องจากขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ ซึ่งศาลจังหวัดราชบุรีมีคำพิพากษาให้โจทก์ทั้งสี่ร่วมกันชำระเงินแก่จำเลย โดยศาลจังหวัดราชบุรีได้วินิจฉัยในประเด็น เรื่องอำนาจฟ้องว่า การที่จำเลย

ได้รับโอนทรัพย์สินด้อยคุณภาพของโจทก์ทั้งสี่มาจากบริษัทเงินทุน คาเช่ย์ ทรัสต์ จำกัด เป็นไปตาม บทบัญญัติมาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ การโอนจึงไม่เป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ ส่วนคดีนี้ โจทก์ทั้งสี่ฟ้องจำเลยและต่อสู้ในประเด็นเดิมว่า สัญญาขายทรัพย์สินระหว่างจำเลยกับบริษัทเงินทุน คาเช่ย์ ทรัสต์ จำกัด เป็นโมฆะ ประเด็นแห่งคดีทั้งสองจึงเป็นประเด็นเดียวกัน คู่ความทั้งสองฝ่ายก็เป็นรายเดียวกัน คำฟ้องของโจทก์ทั้งสี่ในคดีนี้ จึงต้องห้ามมิให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลชั้นต้นอีก เพราะเป็นการดำเนินกระบวนการซ้ำ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ จึงพิพากษายกฟ้อง

โจทก์ทั้งสี่อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ที่ ๑ ฎีกาเรื่องอำนาจฟ้องและยื่นคำร้อง ขอให้ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ ที่บัญญัติว่า “เมื่อศาลใดมีคำพิพากษาหรือคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือในประเด็นข้อใดแห่งคดีแล้ว ห้ามมิให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลนั้นอันเกี่ยวกับคดีหรือประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้วนั้น” เป็นการจำกัดสิทธิของโจทก์ที่ ๑ ในการฟ้องคดีใหม่ ถือเป็นการขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และความเป็นธรรม อันส่งผลทำให้กระบวนการยุติธรรมไม่มีประสิทธิภาพ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ประกอบมาตรา ๒ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔๐ (๑) (๓) มาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) และมาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

ศาลฎีกาเห็นว่า ตามฎีกาของโจทก์ที่ ๑ มีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า ฟ้องของโจทก์ทั้งสี่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำหรือไม่ ซึ่งต้องนำบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ มาใช้บังคับ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในกรณีดังกล่าวนี้มาก่อน จึงให้ศาลชั้นต้นส่งคำโต้แย้งของโจทก์ที่ ๑ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ตามคำร้องมีประเด็นโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ประกอบมาตรา ๒ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔๐ (๑) (๓) มาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) และมาตรา ๑๕๗

- ๓ -

วรรคหนึ่ง และวรรคสอง หรือไม่ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับ บทบัญญัตินี้มาก่อน กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อกำหนด ศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๓) ศาลรัฐธรรมนูญ จึงมีคำสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ได้แย้งว่าขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ นั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ เป็นบทบัญญัติ เกี่ยวกับการห้ามมิให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ โดยห้ามทั้งศาลและคู่ความทุกฝ่ายในคดีมิให้ดำเนิน กระบวนการพิจารณาอันเกี่ยวกับคดีหรือประเด็นข้อใดแห่งคดีที่ศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเพื่อมิให้ศาลต้องทำงานหลายครั้งหรือศาลแต่ละศาลต้องทำงาน ซ้ำกันในคดีเดียวกัน แต่มิได้หมายความว่าบทบัญญัติดังกล่าว จะทำให้บุคคลไม่สามารถเข้าถึง กระบวนการพิจารณาได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง หรือทำให้บุคคลไม่ได้รับการพิจารณา อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม เพราะศาลต้องพิจารณาพิพากษาคดีให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและ กฎหมาย ซึ่งต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๔๐ (๑) และ (๓) ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ เป็นบทบัญญัติที่มุ่งหมาย ใ้ฝ่ายตุลาการต้องปฏิบัติในเรื่องของการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐด้านกฎหมายและการยุติธรรม ที่มุ่งหมายให้ฝ่ายบริหารต้องดำเนินการ ในเรื่องของการบริหารงานยุติธรรมและกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ (๑) (๒) และ (๓) ทั้งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ให้ศาลต้องดำเนิน กระบวนการพิจารณาให้เป็นไปตามกฎหมาย อันสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และ วรรคสอง ที่บัญญัติให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลเป็นไปโดยยุติธรรม ตามรัฐธรรมนูญและ กฎหมาย สำหรับคำโต้แย้งที่ว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ และมาตรา ๔ นั้น เห็นว่า บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นบททั่วไป มิได้มีข้อความที่เป็นการรับรองสิทธิและเสรีภาพของ

- ๔ -

บุคคลในเรื่องใดเป็นการเฉพาะ จึงไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ และมาตรา ๔ ได้ ดังนั้น คำโต้แย้งของโจทก์ที่ ๑ จึงไม่มีมูลที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ประกอบมาตรา ๒ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔๐ (๑) (๓) มาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) และมาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง กรณีจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้อง

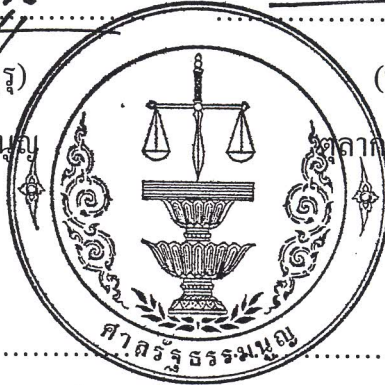
(คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๕๕)

(นายเจริญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ